

Beslissing van 30 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift met producties is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 januari 2012. Op 29 februari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 16 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Schaik voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam] voornoemd en mr. [naam], kanselier van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht

2.1. Klager is in 1966 of 1967, hij was elf jaar oud en zat in de vierde klas, misdienaar geworden in de [naam] in [plaats]. Aangeklaagde was pastoor in die parochie.

In eerste instantie vond klager aangeklaagde een aardige, begripvolle man die mooie verhalen kon vertellen over het Christendom. Na enige tijd verzocht aangeklaagde klager echter om na de mis te blijven om klusjes te doen. In de sacristie nam aangeklaagde klager dan op schoot en begon het lichaam en geslachtsdeel van klager zowel op als onder diens kleding te strelen. Soms haalde aangeklaagde daarbij het geslachtsdeel van klager uit diens broek. Ook knuffelde aangeklaagde klager. Klager herinnert zich dat aangeklaagde een rauwe baard had die langs het gezicht van klager schuurde.

Het misbruik heeft ongeveer dertig keer op deze wijze in de sacristie plaatsgevonden.

In 1968 eindigde het misbruik. Meerdere misdienaars waren erover gaan praten en naar aanleiding daarvan heeft een politieonderzoek plaatsgevonden. Uiteindelijk is aangeklaagde bij vonnis van [datum] door de rechtbank in [plaats] veroordeeld voor het plegen van ontuchtige handelingen met zes minderjarigen, waaronder klager. Aangeklaagde is, zo volgt uit het vonnis, veroordeeld tot vijf maanden hechtenis, waarvan drie voorwaardelijk.

Aangeklaagde is nadien pastoor geworden in een parochie in het Bisdom [naam].

2.2. In de periode waarin het misbruik heeft plaatsgevonden was klager erg angstig. Hij voelde dat er iets niet klopte. Klager durfde er nooit met zijn ouders over te spreken. Wel sprak hij met vrienden over het misbruik.

Nadat het misbruik bekend werd, waren de ouders van klager geschokt. Ze namen klager wel serieus in zijn klacht. Klager voelde zich door hen in bescherming genomen. Klager had echter het gevoel dat een aantal leerkrachten op school hem en de andere jongens die aangifte hadden gedaan niet serieus nam en hen als verraders zag.

Na de veroordeling van aangeklaagde was de zaak voor klager en voor zijn ouders 'afgerond'. Dat was echter enkel feitelijk het geval, gevoelsmatig lag dat voor klager anders. In die tijd was voor klager geen Slachtofferhulp of andere hulpverlening beschikbaar. De ouders van klager luisterden wel naar hem, maar wisten niet goed wat zij voor klager konden doen. Klager wilde hen ook niet teveel belasten met zijn relaas.

Klager heeft altijd geprobeerd om zijn gevoelens en gedachten met betrekking tot het misbruik weg te stoppen en verder te leven 'alsof er niets gebeurd was'.

2.3. Klager vindt het moeilijk om aan te geven welke invloed het misbruik op zijn leven heeft gehad. Klager is een keer gescheiden, maar weet niet of er een verband is met het misbruik dat hem is overkomen.

Klager heeft wel gemerkt dat hij naar aanleiding van de publiciteit rond het misbruik in de Kerk vrijwel dagelijks daarmee, en specifiek met het hem overkomen misbruik, bezig is.

2.4. Klager hoopt op begrip, erkenning en excuses van het betreffende kerkelijk instituut. Klager meent dat de Kerk dat reeds ten tijde van het hem overkomen misbruik, althans na het bekend worden daarvan, aan de slachtoffers had dienen aan te bieden.

Klager wenst voorts vergoeding van zijn materiële en immateriële schade.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hoewel geen directe aanwijzingen voor seksueel misbruik door aangeklaagde zijn gevonden, is wel achterhaald dat aangeklaagde in 1968 plotseling zijn ontslag als pastoor heeft ingediend. Uit een brief van 18 maart 1968 volgt dat dit is gebeurd vanwege de omstandigheid dat aangeklaagde "zichzelf in opspraak heeft gebracht".

De Bisschop is van oordeel dat het vonnis van de rechtbank [plaats] van [datum] niets aan duidelijkheid te wensen overlaat. Daarnaast is er voornoemde omstandigheid terzake van het vertrek van aangeklaagde uit [naam] en zijn er de bij het Meldpunt ingediende klachten van twee andere voormalige misdienaars. De Bisschop zal zich conformeren aan de beslissing van de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 44 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Het gaat dan om seksueel misbruik door aangeklaagde door het op schoot trekken van klager en het strelen van diens lichaam en geslachtsdeel zowel boven als onder diens kleding. Soms haalde aangeklaagde daarbij het geslachtsdeel van klager uit diens broek. Ook knuffelde aangeklaagde klager bij die gelegenheden.

Het misbruik heeft ongeveer dertig keer plaatsgevonden in een periode van ongeveer twee jaar.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt de klacht ondersteund door het veroordelende strafvonnis van 5 april 1968. Aangeklaagde is immers veroordeeld voor oneerbare handelingen met, onder andere, klager. Voorts wordt de klacht ondersteund door de klachten tegen aangeklaagde van twee andere in het strafvonnis genoemde slachtoffers, de heer [naam] en de heer [naam].

De Klachtencommissie merkt ten overvloede op dat de strafrechtelijke veroordeling van aangeklaagde niet in de weg staat aan ontvankelijkheid van de onderhavige klacht die klager aan de Klachtencommissie heeft voorgelegd.

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas elf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een gezagsdrager, een autoriteit.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn schriftelijke reactie op de klacht en ter zitting namens het Bisdom het leed van klager te erkennen en oprecht spijt te betuigen. [Naam] heeft aangeboden klager, indien hij dat wenst, te ondersteunen bij de verwerking van het gebeurde onder meer door met elkaar in gesprek te treden.

4.7. Over het verzoek van klager om financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de Bisschop kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 mei 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van 's-Hertogenbosch en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.